



**BASIN ve HALKLA İLİŞKİLER
MÜŞAVİRLİĞİ**

Gazete Kupürleri

22.04.2026



CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI YILMAZ:



Zorunlu Tedavi Sürecinin İyileştirilmesi önceliğimiz

Bağımlılıkla Mücadele Yüksek Kurulu, Cumhurbaşkanlığı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın başkanlığında Cumhurbaşkanlığı Külliyesi'nde toplandı. Toplantıya, Sağlık Bakanı Kemal Memişoğlu, Adalet Bakanı Akin Gürlek, Gençlik ve Spor Bakanı Osman Aşkın Bak, İçişleri Bakanı Mustafa Çiftçi, Tarım ve Orman Bakanı İbrahim Yumaklı, Ticaret Bakanı Ömer Bolat, Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Abdulkadir Uraloğlu, Yükseköğretim Kurulu Başkanı Erol Özvar, **Diyanet İşleri Başkanı Safi Arpagu**, Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanı İbrahim Şenel, Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanı Burhanettin Duran, Cumhurbaşkanlığı Siber Güvenlik Başkanı Ümit Önal, Radyo ve Televizyon Üst Kurulu (RTÜK) Başkanı Mehmet Daniş, Yeşilay Genel Başkanı Mehmet Dinç, AK Parti Genel Başkan Yardımcısı Halit Yerebakan bazı bakan yardımcılarını ile ilgili kurum ve kuruluşların temsilcileri katıldı.

Açılıшта konuşan Yılmaz, Şanlıurfa ve Kahramanmaraş'taki okul saldırılarında hayatını kaybeden matematik öğretmeni Ayla Kara ve öğrencilere Allah'tan rahmet, kederli ailelerine sabır, yaralılara ise acil şifalar diledi.



Bağımlılıkla mücadelede vatandaşların ve ailelerin özellikle önem verdiği "Zorunlu Tedavi Sürecinin İyileştirilmesine" yönelik çalışmaların, öncelikli olarak gündemlerinde yer aldığı aktaran Yılmaz, sözlerini şöyle sürdürdü: "Bağımlılıkla mücadeleyi klinik bir süreç olmanın ötesinde önleyici faaliyetler, erken teşhis, psikososyal destek ve topluma yemeden uyumu kapsayan çok katmanlı ve bütüncül bir süreç olarak görüyoruz. Bu perspektifle, Cumhurbaşkanlığı Yardımcılığı, Sağlık, Adalet, İçişleri, Aile ve Sosyal Hizmetler, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlıklarımız ve Yeşilay işbirliğinde oluşturulan özel bir teknik çalışma grubu zorunlu tedavi sürecini, buna ilişkin şartları titiz bir şekilde çalışmıştır. Bugün bunu hep birlikte ele alacağız."

Yılmaz, bağımlılıklar arasında belirgin bir geçirgenlik söz konusu olduğu için hiçbir bağımlılık türünü diğerine kıyasla daha masum ya da kabul edilebilir görmenin mümkün olmadığını vurgulayarak, şöyle devam etti: "Bu gerçeklikten hareketle, Bağımlılıkla Mücadele Yüksek Kurulumuz tütün, alkol, uyuşturucu gibi madde bağımlılıklarının yanı sıra, dijitalleşmenin etkisiyle giderek yaygınlaşan sanal oyun ve kumar gibi davranışsal bağımlılıkları da kapsayan geniş ve dinamik bir çerçevede çalışmalarını sürdürmektedir."

Cumhurbaşkanı Yardımcısı Yılmaz, her kurum kendi alanında yürüttüğü çalışmaların, birbirini destekleyip daha güçlü bir etki oluşturduğunu aktararak, "Çocuk ve gençlerimiz başta olmak üzere toplumumuzun bağımlılıktan korunmasına yönelik adımları kararlılıkla atıyoruz, atmaya devam edeceğiz. Bu noktada, elde edilen birikimin somut kararlarla güçlendirilmesi önem taşımaktadır." ifadesini kullandı.



Dünya hafızları Diyarbakır'da yarışıyor

DIYARBAKIR'DA düzenlenen "Türkiye 11. Uluslararası Hafızlık ve Kur'an-ı Kerimî Güzel Okuma Yarışması"na 30 ülkeden 42 yarışmacı katıldı. **Diyanet İşleri Başkanlığı** Mushaf İnceleme ve Kıraat Kurulu Başkanlığınca Selahaddin Eyyubi **Gemisi** Konferans Salonu'nda düzenlenen yarışma İstiklal Marşı'nın okunması ve Kur'an-ı Kerim tilaveti ile başladı. Eski TBMM Başkanı Mustafa Şentop, burada yaptığı konuşmada, tarih boyunca **İslam** dünyasında Kur'an-ı Kerim'in ezberlenmesine ve hafızlık konusuna büyük önem verildiğini söyledi. **Diyanet İşleri Başkan Yardımcısı Hafız Osman Şahin** de Kur'an-ı Kerim'in hayat kitabı, sözlerin en güzeli,

rahmet vesilesi ve şifa kaynağı olduğunu kaydetti. Mushaf İnceleme ve Kıraat Kurulu Başkanı Osman İyşenyürek ise 11'incisini düzenledikleri yarışmaya 105 ülkeden başvuran yarışmacılar arasında ilk olarak online ön elemeler yaptıklarını belirtti. Daha sonra 30 ülkeden 90 ve üzeri puan alan 42 yarışmacıdan 12'sinin güzel okuma kategorisinde, 30'unun da hafızlık dalında olmak üzere 42 kişinin yarışacağını ifade eden İyşenyürek, 26 Nisan'da hem hafızlık hem de güzel okuma kategorisinde final yarışması yapılacağını kaydetti. Yarışmada Kazakistan, Filipinler, Mısır, Suriye ve Türkiye'den 6 kişilik jüri bulunuyor. **Diyarbakır-aa**



Hacı adayları “Mekke Yolu” projesi ile mübarek beldeye gitti

TÜRK hacı adayları bu yıl da “Mekke Yolu” projesi ile İstanbul Havalimanı’ndaki işlemlerinin ardından mübarek topraklara hareket etti. **Diyanet İşleri Başkanlığı** ve Suudi Arabistan yetkililerince 2023’te İstanbul Havalimanı’nda hayata geçirilen “Mekke Yolu” projesi,



hac farızası için mübarek topraklara gidecek hacı adaylarının, Suudi Arabistan’daki havalimanlarında prosedürlere tabi tutulmadan konaklayacakları otellere rahat ve hızlı şekilde ulaşmalarını sağlıyor.

Proje kapsamında, Suudi Arabistan’a gitmeden önce İstanbul Havalimanı’nda pasaport kontrolünden geçen hacı adayları daha sonra kendilerine ayrılan özel alanda Suudi görevlilerce karşılanıyor. Suudi Arabistan’da yapılacak pasaport kontrolü ve parmak izi gibi işlemleri İstanbul Havalimanı’nda Suudi yetkililerce tamamlanan hacı adayları, Cidde veya Medine’deki havalimanlarında pasaport sırasını beklemeyen otellerine geçebiliyor. **İstanbul-aa**



Diyanet Gençlik Merkezlerinde maneviyat ve sanat bir arada!

■ İstanbul'daki 87 Diyanet Gençlik Merkezi, 2025 yılı itibarıyla 1 milyon 780 bin öğrenciye ulaşarak gençlerin eğitim, sanat, spor ve manevi gelişim süreçlerinde kilit bir rol üstleniyor. 39 ilçede faaliyet gösteren bu merkezlerde yabancı dil eğitimlerinden robotik kodlamaya, atlı okçuluktan "Çarşamba Kahvesi" sohbetlerine kadar çok geniş bir yelpazede etkinlikler sunuluyor. Gençlere

sadece teorik eğitim değil; rehabilite edici destekler, iş imkanları ve Balkanlar ile Orta Doğu'yu kapsayan kültür gezileriyle de vizyon kazandırılıyor. İstanbul İl Müftü Yardımcısı Zekeriya Bülbül, "Değerler yüklüyor, tarih bilinci vermeye çalışıyoruz. Gençleri yerinde bilgilendirmek üzere Balkanlar'dan Orta Doğu'ya kadar gezi faaliyetlerinde bulunuyoruz" dedi.





OKUL SALDIRILARI SONRASI TEDBİRLER ALINIRKEN UZMANLAR UYARDI Kalplere yerleştirilen İMAN SUÇU ENGELLER

Şanlıurfa ve Kahramanmaraş'ta yaşanan okul saldırıları sonrası okul girişlerine turnike, X-Ray cihazı konulması, polis ve güvenlik görevlilerinin artırılması, velilerin randevu sistemiyle okullara alınması, üniformasız öğrencilerin girişine izin verilmemesi gibi tedbirler alınmaya başlandı. Okul katliamından sonra toplumda tepkiye neden olan şiddeti özendirici ve ahlaki erozyona yol açan dizilerde de senaryolar değişti. Kahramanmaraş'ta 9 kişinin katıldığı okul baskını sonrasında, sanal mecralar ve şiddet normalleşiren diziler mercak altına alındı. Tepkiler üzerine birçok dizide yeni bölümler şiddet, cinayet ve silahlı saldırı sahnelerini azaltarak ekrana gelecek. Yeraltı, Eşref Rüya, ABİ ve Uzak Şehir gibi şiddet içerikli dizilerden yansıyan bilgiye göre, yeni bölümler toplumun hassasiyeti gözetilerek çekilmeye başlanırken, filmlerin uzunluğu ve reyting kaygısı nedeniyle şiddete verilen molanın uzun sürmeyeceği yorumları dikkat çekiyor.

"GELECEK, EKLANLARA HAPSOLMUŞ BİR NESİLE İNŞA EDİLEMEZ"
Diyabet-Sen Genel Başkanı Ali Yıldız, son dönemde artan okul saldırıları, medya ve dijital mecralardaki yazışmaya dikkat çekerek, "Dijital kirlilik, sadece bir teknoloji sorunu değil, nesillerimizi hedef alan sinsi bir saldırdır. Aile kalemizi ve gençlerimizi bu kuşatmadan kurtarmak milli bir görevdir" dedi.

Genel Başkan Ali Yıldız, dijital dünyanın kontrolsüz büyümesinin toplumsal dokuda

Akit'e konuşan uzman palyatip tedbirlerle çözümün mümkün olmadığını belirterek, okullarda ahlak ve maneviyat eğitimi verilmesi, şiddeti tetikleyen sanal oyunların ve dizilerin elden geçirilmesi gerektiğini vurguladı.



onarılması güç yaralar açtığını vurguladı. Yıldız, özellikle okullara kadar sirayet eden şiddet olaylarının arka planında medya ve dijital platformlardaki denetimsizlik ve ahlaki boşluğun yattığını belirtti. Ali Yıldız, dünya genelinde ve Türkiye'de endişe verici boyutlara ulaşan ekran zorbalığı ve okul saldırılarına değinerek şu ifadeleri kullandı: "Bugün okullarımızda tanık olduğumuz şiddet vakaları, ekranda normalleş-



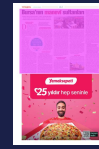
rilen vahşetin sokağa ve sınıflara taşmış halidir. Dijital mecralarda 'güç' ve 'popülerlik' uğruna pazarlanan şiddet içerikli oyunlar ve videolar, gençlerimizin empati duygusunu yok ederek onları birer şiddet öznesine dönüştürmektedir. Evlatlarımızı dijital bir yalnızlığa mahkûm eden bu sistem, onları manevi değerlerinden kopararak kimliksizleştirmektedir. Sorunun tespiti kadar çözümü de aciliyet taşımaktadır. Müfredata 'Dijital Ahlak' Dersi konularak, sadece teknik kullanımların değil, dijital dünyada helal, haram, mahremiyet ve kul hakkı bilincinin aşılacağı bir dersin zorunlu hale getirilmesi... Mil-

li Eğitim Bakanlığı ve **Diyabet İşleri Başkanlığı** iş birliği ile çalışmalar planlanması gerekir... En önemlisi de, manevi rehberlik sahaya inmeli, Din görevlilerinin gençlerin dijital dünyadaki yalnızlığını fark ederek, onları sosyal ve kültürel faaliyetlerle cami ve toplum merkezli gerçek hayata bağlaması çok önemlidir. **Diyabet-Sen** olarak, değerlerimizle savaş açan her türlü kirliliğin karşısında duracağımızın bilinmesini isterim... Biz bu mücadelede safımızı, ailemizin ve evlatlarımızın yanından ayırmayacağız"

"KALPLERE YERLEŞTİRİLEN İMAN, SUÇU ENGELLER"

Eğitimci Yazar, Aile Danışmanı Zekeriya Efiloğlu da sunları söyledi: "Bu tür faciaların ardından alınan önlemler, ne yazık ki çoğu zaman yaranın üstünü örtmekten öteye gitmez. Kapılara konulan turnikeler, X-Ray cihazları, artan güvenlik görevlileri... Bunlar korkunun büyüklüğünü gösterir ama sorunun kaynağını çözmez. Çünkü mesele kapıdan giren tehlike değil, kalpte büyüyen boşluktur. İslam'ın insana bakışı tam da burada belirleyicidir. İnsanı sadece beden olarak değil; akıl, kalp ve ruh bütünlüğüyle ele alır. Bugün yaşanan şiddetin temelinde, insanın bu bütünlüğünün parçalanması yatıyor. Gençler bilgiyle donatılıyor ama hikmetten mahrum bırakılıyor. Başarı öğretiyor ama sorumluluk unutturuluyor. Özgürlük anlatılıyor ama hesap bilinci verilmemiş için sınır tanımsız doğuyor. Kur'an'ın inşa ettiği insan modeli, 'görülmediklerinde de doğru olanı yapan' insandır. Yani davranışını sadece dış denetimle göre değil, iç denetimle göre şekillendiren insan. Eğer bir genç, Allah'ın her an kendisini gördüğüne ve yaptığı her şeyin hesabını vereceğine gerçekten inanarak yetişirse; o el, bir cana kıymaya değil, bir canı korumaya yönelir. Çünkü bilir ki bir insanı öldürmek, tüm insanlığı öldürmek gibidir. Bugün ise tam tersi bir kültür pompalanıyor. Şiddet, dizilerde kahramanlık gibi sunuluyor; oyunlarda puan kazandıran bir araç haline getiriliyor... Vicdan köreliyor, kalp katlaşıyor. İşte asıl tehlike budur... Okullar sadece akademik bilgi veren kurumlar olmamalıdır. Aynı zamanda insan yetiştiren, karakter inşa eden yerler olmalıdır. Çocuklara; Merhametin bir erdem değil, bir zorunluluk olduğu, adaletin sadece hukukta değil, günlük hayatta da yaşanması gerektiği, sabrın, öfkenin önüne geçebilen bir güç olduğu ve en önemlisi, her davranışın ilahi karşılığı bulunduğu anlatılmalıdır. Aileler de bu sorumluluğun merkezindedir. Çocuk sadece okulda değil, evde de bir ahlak iklimi görmelidir. Söylenenle yapılanın tutarlı olduğu, sevginin ve saygının hissedildiği bir ortamda büyüyen çocuk, şiddeti çözüm olarak görmez. Kısacası mesele güvenliği artırmak değil, insanı derinleştirmektir. Kalbi boş kalan bir toplumu hiçbir kamera sistemi koruyamaz. Ama kalbi iman, vicdan ve merhametle dolu bir nesil, en zayıf tedbirler bile ayakta tutar. Unutulmamalıdır ki: Kapılara konulan demirler suçu geciktirir, ama kalplere yerleştirilen iman suçu engeller"





Bursa'nın manevî sultanları

OSMANLI'NIN İLK BAŞŞEHİRİ BURSA, SADECE SULTANLARIN DEĞİL; ÜFTÂDE HAZRETLERİ, SOMUNCU BABA VE NİYAZI-İ MISRİ GİBİ GÖNÜLLERİ İRŞAD EDEN MANEVÎ SULTANLARIN DA ŞEHİRİ OLDU.

"DERVİŞLİK NE GÜZEL SULTANLIK İMİŞ"

Dervişleri anlattığı şiirinde dervişliği sultanlıkla tarif eden Üftâde Hazretleri de Hüdavendigâr'ın 'sultan' sıfatlı maneviyat mirhâk-larındandı. 1490 yılında şehrin Araplar mahallesinde doğmuştu. Adı Mehmed, lakabı Muhyiddindi. Hacı Bayram'ın halifelerinden Hızır Dede tarafından yetiştirilmiş, o da Aziz Mahmud Hüdâyî'yi yetiştirerek manevî silsileyi devam ettirmişti.

Ulu Cami'de fahri müezzilik yaparken minareye çıkarak ezan okumaya başladığında, her seferinde çevredeki kuşlar şerefenin pervazına konup ezanı dinlerlerdi. Bir gün imamın ısrarı üzerine kendisine verdiği birkaç akçelik cüz'ü ücreti kabul etmişti. Ertesi sabah yine minareye çıkıp ezan okumaya başladığında kuşları görmeyince çok üzülmişti.

O zaman hatırlamıştı ezanı makamlı ve güzel okuduğu için verilen ücreti aldığını. Kuşların hareketinin, kendisine 'manevî mertebeden üftâde oldun, yani düştün' şeklinde bir ikaz olduğunu anlamış ve hem o ücreti almaktan vazgeçmiş, hem de 'düşen, düşkün, zavallı, biçare, aşık' gibi manalar ifade eden 'üftâde' tabirini şiirlerinde mahlas olarak kullanmıştı.

İlk şehirde Doğan Bey ve Namazgâh mescidlerinin yanı sıra Emir Sultan Camii'nde imam hatiplik yaparken verdiği vaaz u nasihatler ve Yunus tarzında yazıp divan şeklinde tanzim ettiği şiirleri, ilâhileri, gazelleri, kasideleri vesilesiyle ahâlinin sevgisine mazhar olmuş ve çevresinde geniş bir intisap halkası tezahür etmişti.

"Hakka aşık olanlar, zikrullahtan kaçarmı? Ârif olan cevheri, boş yerlere saçarmı? Miskin fakir Üftâde'yi, içi-dışı pür yüreyi, Terk etmeyin biçareyi, dosttan haber verin bana."

ÜFTÂDE HAZRETLERİ BURSA KALESİNİN DİBİNDE SIRLANDI

Böyle beyitlerle yüzlerce şiir yazıp ilâhi besteleyen Üftâde Hazretleri, ömrünün sonlarına doğru Uludağ'ın Hüdavendigâr'a ve o yaya münâzır sırtlarında, kestane ağaçları arasında hususi bir dergâh açmış; irşad melicisini ve zikir halkasını orada teşekkül ettirmiş, divanlar dolduran ilâhilerini orada terennüm etmişti.

90 yıllık uzun ve bereketli ömrünü tamamlayıp 1580 yılında vefat ettiğinde tarikat ıstılahından olan 'Şeyhler vefat ettiklerinde dergâhlarının hazinesine defnedilirler' hakkikatı mucibince, Bursa Kalesi'nin surları üzerinde kurulan Üftâde külliyesindeki türbesine surlanmıştı.

SOMUNCU BABA GELDİ

"Somunlaarr, mü'minleerr!.." "Ey ahâlî, Somuncu Baba geldi!" O yıllarda Hüdavendigâr sokakları bu müşfik seslerle yankılanırdı. İnsanlar bu sesleri duydukları anda işlerini, güçlerini bırakırlar ve sesin geldiği tarafa koşarlardı. Kimi onun sırtındaki sepetten ihtiyacı kadar ekme alırdı, kimi duasına talip olurdu. Kimi de onu bir sefer daha görüp selâmlaşmanın hazzını hissederdi.

Peygamber Efendimizin (asm) 24. nesil silsilesine mensup olduğundan Seyyid sayılan Somuncu Baba'nın asıl adı Hamid idi. 1331 yılında Kayseri'nin Akçakaya köyünde doğmuş, ilk eğitimini Horasan erenlerinden olan babası Şemseddin Musa Efendiden almıştı. Onun teşviki ile Şam'da, Tebriz'de, Hoy'da, Erdebil'de eğitim görmüştü.



Üftâde Hazretleri Türbesi

Daha sonra Beyazid-i Bestami Hazretleri'nin manevî himmetine mazhar olmuş, Alaeddin-i Erdebilî'den icazet alarak Hüdavendigâr'a gelip inzivaya çekilmişti. Ahâlinin ekseriyetinin fakr-u zaruret içinde olduğunu görünce inzivahane olarak kullandığı küçük menzilde bir tekne temin edip ocak açarak somun pişirip halka dağıtmaya başlamıştı.

Hamur teknesi küçük, fırın ocağı dar olsa da bütün ahâlî gelse hepsine yetecek kadar ekme çıkarırdı ama o, onların gelmesini beklemeye sepetine doldurarak kendisi götürürdü. Sırtındaki sepetten ekmeği kimin ne kadar aldığına, alanın Müslüman olup olmadığına, cinsine, dinine, nesebine bakmazdı.

Osmanlı'nın ilk şehrinde Ulu Cami yapılmaya başlanınca, caminin inşaat işleri ile meşgul olan İvaz Paşa'ya giderek devlet un verdiği takdirde inşaatçı çalışan işçilerin ve ustaların ekme ihtiyacını karşılayacağını söylemişti. Paşa onu temin edince bir seferde ancak on ekme pişecek kadar küçük fırında her gün beş yüzdenden fazla işçinin ekme ihtiyacını karşılamıştı.

ULU CAMİ'NİN AÇILIŞINDA İLK HUTBEYİ OKUDU

Ulu Cami'nin ibadete açılış sırasında caminin banisi Yıldırım Bayezid Han, açılış hutbesini aynı zamanda damadı olan Emir Sultan'ın okumasını istemişti. O, cemaatin içinde kendisinden büyük bir evliyanın olduğunu söyleyerek Somuncu Baba'yı göstermiş ve hutbeyi onun okumasının daha münasip olacağını ifade etmişti.

Şeyh Hamid-i Veli Hazretleri diyerek davet edilen Somuncu Baba hutbede, Fatiha Süresi'ni, herkesin seviyesine göre anlayacağı yedi farklı şekilde tefsir etmişti. Namazı mü-

teakip ayrı kapılardan çıkan cemaatin hepsinin, Somuncu Baba'nın elini öptüğünü söylemesi üzerine sırrının ifşa olduğunu anlayarak şehirden ayrılmaya karar vermişti.

Şehirden ayrılırken kimseye haber vermediği halde şehrin dışında, büyük bir çınarın altında dinlenirken Emir Sultan gelmiş ve gitmemesini ıstırahm etmişti. Sırrının ifşa olduğunu, artık burada kalamayacağını söyleyen Somuncu Baba, çınarın altında durup hasretle yeşil denize bakarak dua etmişti:

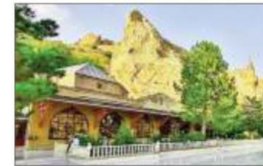
"Hep yeşil kalasın Hüdavendigâr."

O mevkîe "Dua Çınarı" adının verilmesine vesile olan bu duanın ardından Kayseri'de, Ak-saray'da, Darendede açtığı dergâhlarda Hacı Bayram Veli gibi büyük âlimler, evliyalar yetiştiren Şeyh Hamid-i Veli Hazretleri 1412 yılında Darendede vefat etmiş ve dergâhın hazinesine surlanmıştı. Ardında onlarca dergâh, binlerce derviş, akıllarda halinden dert yanlarına söylediği veciz bir nasihat kalmıştı:

"Allah!.. de ötesini bırak"

NİYAZI-İ MISRİ

Asıl adı Mehmed'di. 1618 yılında Malatya'nın Aspozi kasabasında doğup büyümüşü. Malatya'nın yanı sıra Diyarbakır ve Mardin'de de mahallin büyük âlimlerinden ilim öğrenip şeyhlerinden feyz aldıktan sonra



Somuncu Baba Türbesi ve Külliyesi / Darendede - Malatya

Mısır'a gitmiş ve Ezher Medresesi'nde tahsil görmüştü. O yıllarda şiir yazmaya başladığı, şiirlerinde bazen 'Niyazi' bazen de 'Mısri' mahlaslarını kullandığı için Niyazi-i Mısri namı ile iştirah etmişti.

Mısır'dan ayrıldıktan sonra Suriye'de, İstanbul'da ve Anadolu'nun Uşak, Elmalı, Kütahya, Çal gibi ilim, irfan, tarikat, tasavvuf muhitlerinde bazı tarikatlara intisap edip icazet alarak irşad faaliyetlerinde bulunduğundan sonra müridleri ile birlikte Hüdavendigâr'a gelmiş ve Ulu Cami civarında dergâh açmıştı. Uzun yıllar orada hizmet ettiği için o da Hüdavendigâr evliyalarından addedilmişti.

Sadracaz Köprülü Mehmed Paşanın daveti üzerine Edirne'ye gitmiş ise de Eski Cami'de verdiği vaazlarda padişahın bazı icraatlarının tenkit ettiği için Rodos Adası'na sürgün edilmişti. Adada dokuz ay kadar kaldıktan sonra serbest bırakılan Niyazi-i Mısri, Hüdavendigâr'a dönerek hizmetlerine devam etmişti.

Sultan II. Ahmed'in Avusturya seferine katılmak maksadıyla iki yüz müridi ile birlikte Edirne'ye gelmek istedi ise de talebi kabul edilmemişti. Kendisine ve müridlerine bazı imkânlar verilerek Tekirdağ'da kalması istenmişti. O imkânları da sıfatları da reddederek Edirne'ye gitmekte ısrar edince otuz kadar müridi ile birlikte Limni Adası'na sürgün edilmiş, 1694 yılında vefat etmiş ve orada defnedilmişti.

"Günde bir taş binayı ömrümün düştü yere, Can yatar gafil, binası oldu vıran bîhaber, Dil bekas, Hak fenâsı istedi mülk-ü tenim, Bir devas derte düştüm, ah ki Lokman bîhaber, Bir ticaret yapamadım, nakl-i ömür oldu heba, Yola geldim, lakin göçmüş cümle kervan bîhaber, Ağlayıp, nâlan edip, düştüm yola tenha garip, Dide gıyân, sine biryan, akıl hayran bîhaber."

Niyazi-i Mısri'den takriben iki asır kadar sonra iman-Kur'an davası uğruna, onun gibi talebeleri ile birlikte hapislere, sürgünlerle, katletme teşebbüsleri ile dolu çileli bir ömür süren Bediüzzaman Said Nursi de 'Bir zaman gençlik gecesinin vakitundan ihtiyarlık sabahı ile uyandığın yakıt kendime baktım, vücudum kabir tarafına bir inişten koşar gibi gidiyor. O manevî ve çok derin ve devasız görünen yaraların merhemini aradım' (Lemâlar s: 503, 504, 506) sözleri ile ifade ettiği dünya hayatının bazı hazz safhalarını, onun mezkûr mısraları ile ifade etmişti. İnsan fitratının iktisadı olan dost hasretini de yine onun mısraları ile selendirmişti:

"Dünya gamından geçip, yokluğa kanat açıp, Şevk ile her dem uçup, çajımın dost, dost!"

—DEVAM EDECEK—



YTB'DEN EĞİTİMDEN DIPLOMASIYE TÜRKİYE'NİN KÜRESEL VİZYONU

184 ÜLKEDE 150 BİN GÖNÜLLÜ ELÇİ

TÜRKİYE
MEZUNLARI
DÜNYAYA
YAYILIYOR



Mezuniyet sonrası kurulan Türkiye Mezunları ağı bu baği küresel ölçekte sürdürülebilir kılarak, mezunları adeta birer "gönüllü elçi"ye dönüştürüyor. Balkanlar'dan Türkistan'a uzanan geniş coğrafyada yürütülen çalışmalar, diasporadan kültürel mirasa, gençlik projelerinden ayrımcılıkla mücadeleye kadar çok boyutlu bir etki alanı oluşturuyor.

Türkiye'nin uluslararası eğitimde yükselen cazibesi, her geçen yıl artan başvuru sayılarını somut bir karşılık bulurken; bu sürecin arkasındaki vizyon, yalnızca akademik başarıyla sınırlı kalmıyor. Türkiye Bursları aracılığıyla dünyanın dört bir yanından gelen öğrencilere hem nitelikli bir eğitim hem de güçlü bir aidiyet duygusu sunulurken, mezuniyet sonrasında kurulan bağlar küresel ölçekte etkisini sürdürüyor. Türkiye Mezunları ağı sayesinde farklı coğrafyalarda "gönüllü elçiler" yetişirken, bu birikim ülkeler arası ilişkilerden kültürel etkileşime kadar geniş bir alanda karşılık buluyor.

Öte yandan, Balkanlar'dan Türkistan'a uzanan geniş coğrafyada akraba topluluklarla kurulan ilişkiler, ortak tarih ve kültür zemininde şekillenen çok boyutlu iş birliklerine dönüşüyor. Diaspora politikalarından gençlik programlarına, kültürel mirasın korunmasından ayrımcılıkla mücadeleye kadar uzanan çalışmalar, Türkiye'nin küresel vizyonunu güçlendiren önemli başlıklar arasında yer alıyor.

Tüm bu başarıları ve Türkiye'nin insan odaklı uluslararası yaklaşımını konuşmak üzere Yurtdışı Türkler ve Akraba Toplulukları (YTB) Başkanı Abdulhadi Turus, gazetemize özel açıklamalarda bulundu.

DÜNYA TEK YÖNLÜ BİR EĞİTİM ANLAYIŞINDAN UZAKLAŞIYOR

■ Türkiye Bursları'na başvuru sayısının her yıl artmasını nasıl değerlendiriyorsunuz; seçim kriterleriniz nelerdir ve mezunlarla ilişkiler nasıl sürdürülüyor?

Dünya artık tek yönlü bir eğitim anlayışından uzaklaşıyor. Gençler pragmatizmden uzak, adaletin ve insanlığın da sesini duyulduğu farklı merkezlerde bakıyor ve Türkiye bu merkezlerden biri. Bugün 300 bin aşkın uluslararası öğrencinin Türkiye'de bulunması bunun açık bir göstergesidir. Bu ilgiyi oluşturan en önemli unsurlar; üniversitelerimizin akademik düzeyi, şehirlerimizin misafirperverliği ve öğrencilerimize sunduğumuz güvenli ve kapsayıcı ortamdır. Türkiye Bursları ile öğrencilere yalnızca eğitim değil, aynı zamanda bir aidiyet ve yaşam deneyimi sunuyoruz. Her yıl artan başvuru sayısı da bu güvenin doğal sonucudur. 170'ten fazla ül-

İSTANBUL



SEBAHATTİN
AYAN

Türkiye Bursları ile her yıl 170'ten fazla ülkeden yüz binlerce başvuru alan Türkiye, uluslararası öğrencilere yalnızca eğitim imkânı değil, güçlü bir aidiyet ve yaşam deneyimi sunuyor. Gazetemize özel açıklamalarda bulunan YTB Başkanı Abdulhadi Turus, "Bugün 150 bini aşkın Türkiye Mezununu, 31 ülkede faaliyet gösteren dernekler ve mezun ağı aracılığıyla Türkiye ile bağlarını sürdürmekte, kendi ülkelerinde de bu baği canlı tutmaktadır" dedi.

DÜNYA BÜROKRASİNDE TÜRKİYE MEZUNU İMZASI



keden yaklaşık 200 bin başvuru alıyor. Seçim sürecinde geçmiş akademik başarı, sosyal yöner, çoklu alanlarda başarı potansiyeli ve adayın vizyonunu birlikte değerlendirilmektedir. Mezuniyet ise bizim için bir bitiş değil, yeni bir başlangıçtır. Bugün 150 bini aşkın Türkiye Mezununu, 31 ülkede faaliyet gösteren dernekler ve mezun ağı aracılığıyla Türkiye ile bağlarını sürdürmekte, kendi ülkelerinde de bu baği canlı tutmaktadır.

■ Türkiye Mezunları ağının bu süreçteki rolü nedir?

Türkiye Mezunları ağı, mezuniyet sonrası iletişimin devam etmesini sağlayan önemli bir yapıdır. Mezunlarımızın büyük çoğunluğu ülkelerine döndükten sonra da Türkiye ile ilişkilerini sürdürmektedir. 2017'den bu yana yürütülen Türkiye Mezunları Programı ile bu ilişki daha düzenli ve sürekli bir yapıya kavuşmuştur. Bugün 184 ülkeye yayılan mezunlarımız hem kendi ülkelerinde edindikleri tecrübelerle

lar içinde ülkeler arası ilişkilerle, kurumlar arasındaki iş birlikleriyle ve çok boyutlu diplomatik bağlara dönüştürerek Türkiye'nin uluslararası konumunu güçlendiriyor.

■ Balkanlar'dan Türkistan'a uzanan coğrafyada önceliklerinizi nasıl belirliyorsunuz?

Önceliklerimizi her bölgenin kendi ihtiyaçlarına göre belirliyoruz. Soydaş ve akraba toplulukları bizim için sadece bir tanım değil, ortak tarih ve kültürle şekillenmiş büyük bir aileyi ifade ediyor. Bu çerçevede Türkiye eğitiminden gençlik programlarına, kültürel faaliyetlerden akademik çalışmalara kadar geniş bir yelpazede çalışmalar yürütüyoruz. Özellikle gençlerin eğitimine ve gelişimine katkı sunan programlara önem veriyoruz.

TÜRKİYE İLE BAĞLAR GÜÇLENİYOR

■ Türk diasporasının gelecek nesillerinin Türkiye ile bağlarını güçlendirirken hangi çalışmalar yürütülüyor?

Başkanlık olarak hayata geçirdiğimiz programlarla diasporamızın bulunduğu ülkelere sosyal, ekonomik ve kültürel alanlarda daha etkin bir konuma ulaşmalarını desteklerken, Türkiye ile olan bağlarının kurumsal ve sürdürülebilir bir zemine dönüştürülmesini hedefliyoruz.

Türkiye Stajları programı ile gençlere Türkiye'de önemli kurumlarda deneyim imkânı sunuyoruz. Avrupa şehirlerinde düzenlenen teknoloji ve kariyer buluşmaları ile gençleri sektör temsilcileriyle bir araya getiriyoruz. Gençlik kampları, kültür gezileri ve üniversite programlarıyla Türkiye ile bağlarını güçlendirmeyi hedefliyoruz. Ayrıca TEKNOFEST gibi etkinliklere katılmaları destekliyoruz.

■ NESAM İLE DESTEK PROGRAMLARI ÖNE ÇIKIYOR

■ İslamofobi ve ayrımcılıkla mücadelede YTB nasıl bir rol üstleniyor?

İslamofobi ve ayrımcılıkla mücadeleyi çok yönlü bir çalışma alanı olarak görüyoruz. 2018'den bu yana yaşanan saldırılar kayıt altına alınıyor ve düzenli raporlarla kamuoyuyla paylaşılıyor. 2022 yılında hayata geçirildiğimiz Nefret Suçları ve Ayrımcılıkla Mücadele Portalı (NESAM) üzerinden ise hem ihallerin bildirilbilmesini hem de hukuki bilgilere erişimi mümkün kılıyor. Ayrıca insan hakları alanında çalışan kişi ve kurumları destekleyen programlar yürütüyoruz.



İşgal bayrağını Mescid-i Aksa'da açtılar

**İSTİLACILARIN KUTSAL MEKANLARA
İHLALLERİ DURMUYOR**

Ramazan ayı boyunca Mescid-i Aksa ve El-Halil'deki Harem-i İbrahim Camii'ni kapalı tutarak Müslümanların dini vicibelerini bu mekanlarda yerine getirmesini engelleyen işgalci İsrail, fanatik Yahudilerin Mescid-i Aksa'ya yönelik ihlallerini ise kolaylaştırıyor. İsrail polisinin koruması altında baskın düzenleyen fanatik Yahudiler, bu kez Mescid-i Aksa'da ve Harem-i İbrahim'de işgal bayrağı açtı. Fanatikler ayrıca, Aksa'da kurban kesmek için de hayvan getirmeye devam ediyor.

ABD ile birlikte İran'a yönelik başlattığı saldırıları bahane ederek Ramazan ayı boyunca Mescid-i Aksa'yı kapatan işgalci İsrail hükümeti, fanatik Yahudi yerleşimcilerin ihlallerini sürdürmesine izin vermeye devam ediyor. Kudüs'te, Mescid-i Aksa'nın yıkılarak yerine Süleyman heykeli dikilmesini isteyen "Heykel Cemaati", dün Mescid-i Aksa avlusuna yeni bir baskın düzenleyerek burada Siyonist İsrail bayrağı açtı. Başka bir fanatik Yahudi grup da El-Halil'de Müslümanların bir başka kutsal mekanı olan Harem-i İbrahim Camii'nde bayrak açtı. Yahudi yerleşimcilerin ihlalleri bununla da sınırlı kalmıyor. Yerel kaynaklar,



Heykel Cemaati üyelerinin Yahudilerin kurban ritüelini gerçekleştirmek için Mescid-i Aksa'ya kurbanlık hayvanlar kaçırdığını bildiriyor.

YAHUDİLEŞTİRME HEDEFİNİ İÇERİYOR

İsrail polisinin korumasındaki yaklaşık 150 fanatik Yahudi, dün Mescid-i Aksa'ya gerçekleştirdikleri baskın sırasında Harem-i Şerif avlusunda Davut yıldızlı İsrail bayrağı açtı. Filistin resmi ajansı WAFA'nın haberine göre, Heykel Cemaati'ne bağlı fanatik ve aşırı grup, Filistin topraklarını gasbeden İsraililere "Aksa'ya baskın düzenlemek için toplanmaları ve avlusunda İsrail bayrağı açmaları çağrısını"

yaptı. Kudüs Valiliğinden yapılan açıklamada ise bu baskınların yol açacağı risklere karşı uyarıda bulunuldu. Açıklamada, bu baskınların "Aksa'nın saygınlığına doğrudan bir saldırı, Yahudileştirme girişimlerini dayatma çabası olduğu" belirtildi.

KURBANLIK HAYVAN KACIRIYORLAR

Kudüs ve Batı Şeria'da işgalci İsrail hükümetinin dini mekanları Yahudileştirme çabaları kapsamında hareket serbestlikleri iyice artan aşırı Yahudi Cemaatler, son yıllarda çeşitli dini ritüelleri de Mescid-i Aksa'ya sokmaya çalışıyor. Heykel Cemaati, bu girişimlere öncülük ederken

son yıllarda Mescid-i Aksa'da Yahudi ritüeli olarak kurban kesme girişimlerini artırıyor. Filistin hükümetinden yapılan açıklamada, Heykel Cemaati'ne bağlı fanatik grupların, geçtiğimiz pazar günü Mescid-i Aksa'ya kurbanlık hayvan sokmak için 7 kez girişimde bulundu ancak başarılı olamadı. Aksa'nın bulunduğu Doğu Kudüs (Eski Şehir) 1967 yılında İsrail tarafından işgal edilse de statü olarak hâlâ Müslüman vakıfların denetiminde bulunuyor. Bu kapsamda, Yahudilerin Harem-i Şerif ve

diğer İslami kutsal mekanlarda dini ritüel gerçekleştirmesine izin verilmiyor.

EL-HALİL'DE DE İHLALLER DEVAM EDİYOR

Buna rağmen İsrail ordusunun koruması altında hareket eden aşırı sağcı Yahudi gruplar, Mescid-i Aksa'nın yanı sıra Batı Şeria ve Kudüs'teki diğer İslami mekanlara yönelik ihlallerini de sürdürüyor. Ramazan ayında kapatılan bir başka dini mekan olan El-Halil'deki Harem-i İbrahim Camii'ne de saldırı fanatik Yahudiler, dün burada da İsrail bayrağı açtı.

URDUN'DEN İSRAİL EGEMENLİĞİNE RET

Mescid-i Aksa ve Harem-i İbrahim'deki fanatik ihlallere karşı bir açıklama yayınlayan Ürdün Dışişleri Bakanlığı, "Mescid-i Aksa ve Doğu Kudüs'te İsrail'in egemenlik kurma girişimlerini bir kez daha reddettiğini" bildirdi. Açıklamada, fanatik grupların Aksa ve Harem-i İbrahim'de İsrail bayrağı açması şiddetle kınanarak "Mescid-i Aksa 144 dönümlük arazisinin tamamıyla yalnızca Müslümanların ibadet alanıdır" denildi. Açıklamada, fanatik Yahudilerin uluslararası kanunlara ve anlaşmalara aykırı olan bu girişimlerinin engellenmesi talep edildi. ► DIŞ HABERLER



Kapatılan kiliselerden birinin bisiklet deposuna dönüştürüldü.

ALMANYA'DA KİLİSELER KAPANIYOR

YENİ CAMİLER AÇILIYOR

Almanya'da kökleşmiş Katolik ve Protestan kiliseleri giderek kan kaybediyor. Ülkede kiliseler bir bir kapanırken yeni yapılan camilerin sayısı artıyor. Katolik ve Protestan oranının yüzde 44'e gerilediği Almanya'da, Müslümanların sayısı 5.3 milyonu aştı

Almanya'da son yıllarda, bir yandan **kiliseden** ayrılan Hıristiyanların sayısı, diğer yandan **Müslüman** sayısı hızla artıyor. Bu nedenle inşa edilen yeni ibadethanelerle kentlerin silüeti de değişiyor. Deutsche Welle'nin (DW) haberine göre, Bavyera eyaletindeki 119 bin nüfuslu Erlangen kenti, ülkede giderek artan dini çeşitliliğe güzel bir örnek. Eyalet yönetiminin tahsis ettiği üniversite yakınındaki arazide yeni bir sinagogun inşası için hazırlıklar sürerken kentteki iki büyük **cami** de genişleme planları yapıyor. Bir dernek ise Hindular için Şiva-Vişnu tapınağı inşa etmek üzere arazi satın aldı.

Ülkede birkaç yıl öncesine kadar Almanların yarısından fazlası Katolik ve Protestan mezhebine

dahilken bu oran günümüzde yüzde 44'e gerilemiş durumda.

KİLİSELER KAN KAYBEDİYOR

Bu nedenle kapatılan, farklı kullanım amaçları için dönüştürülen ya da küçültülen **kiliselerin** sayısı da artıyor. Ülkedeki **Müslümanların** sayısı 2020 itibarıyla 5 milyon 300 binin üstündeydi. Ortodoksların sayısı ise 2024 verilerine göre 3.8 milyon. Ülkede sadece **Diyanet İşleri Türk-İslam Birliği**'ne (DİTİB) bağlı 862 **cami** bulunuyor. Yeni **camiler** için de temeller atılıyor. **DIŞ HABERLER**

